

רס"ן פז (גולדברג) יצחק
238568

בן בלומה ואליהו

נולד ב- 18.10.1934

שרת במפקדת חטיבת "גולני"

נפל ב- 26.6.1974

במלחמת ההתשה ברמת הגולן.

פז (גולדברג), יצחק ('איציק')

בן אליהו ובלומה. נולד ביום ט' בחשון תרצ"ה
(18.10.1934) בעיר ורשה – פולין. עלה ארצה בתש"ח
(1948). עד גיוסו לצבא למד ורכש מקצוע מכונאות
רכב ועבד כטכסן.

יצחק גויס לצה"ל במאי 1952 והוצב לחיל החימוש.
הוא תוכשר להיות מסגרתותחים ושירת פרקיזמן
קצר כנשק. יצחק חתם לשירות הקבע והתחיל מתקדם
בסולם הדרגות ובקבלת תפקידים אחראיים לביצוע: נגד

אפסנאי, מפקדי צי"ח בשרון, קציני אפסנאי בדרגת רס"ר. אגב שירותו כנגד הצליח
יצחק לקדם ולשפר. תוך תפקוד מעולה, את הדברים שעליהם הופקד ועל כך זכה
בתעודות הוקרה ממח"ט שרון ואלוף פיקוד הציפון. לאחר פניית חוזרת-תשנות
מצד מפקדיו ופקדיו ניגש יצחק לקורס קצינים, ובפברואר 1966 סיים קורס קצינים
בהצטיינות. והוענק לו דרגת סגן.

יצחק השתתף במלחמת ששת הימים ובקרבות המרים ברמת הגולן, ואף לחם
והיה שותף פעיל בכיבוש העיר קוניטרה. לאחר המלחמה התעבר לחטיבת רגלים
כקצין אפסנאות בתקופת המרדפים ופעולות הטרור באזור הבקעה, ועל פעילותו,
באותה תקופה קשה, זכה יצחק בקיצור פו"מ לדרגה רס"ן שהוענקה בידי אלוף
הפיקוד, דוד אלעזר (דרו) ז"ל. בשנת 1971 הועבר יצחק לחטיבת שרון מילואים,
ובה שירת כקצין אפסנאות חטיבתי ומפקד מחנה. בשנת 1972 הועבר יצחק
לחטיבת גולני, ובה שירת כקצין תחזוקה חטיבתי. בשנת 1973 השתתף במלחמת
יום הכיפורים ותפקד באורח מעולה, כשהוא משמש מחליפם של מפקדים נופלים,
עוזר ומסייע בכל המערכות תוך הקרנת עוז ואומץ נעלה.

ב־5 במאי 1974, לקראת סוף מלחמת ההתשה ברמת הגולן, נפצע רס"ן
יצחק אנושות בהפגזה סורית באזור 'בוקתה'. נפטר מסצעיו ביום ו' בתמוז תשל"ה
(26.6.1974) בבית החולים רמב"ם. הובא למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי
שבפרדס-חנה. השאיר אחריו אם, אישה ושלושה בנים, ששירתו ומשרתים אף הם
בצה"ל, כאשר הבכור בהם נושא את דרגת אביו ועליכך גאותו.

אחרי ארונו הלכו רבים. ליד הקבר הפתוח ספד לו הרב הראשי לצה"ל, האלוף
מרדכי פירון. בדבריו ציין את אומץ לבו של יצחק: "על הלוחמים קיימת האומה והם
מחזקים את ביטחונה," אמר. מפקד חטיבת גולני עמד בדבריו על גבורתו הנעלה של
המנוח בקרבות המרים במלחמת יום הכיפורים ובמלחמת ההתשה. "הוא מילא
תמיד את תפקידו מעל למצופה ממנו. דמותו תישאר חרותה לזיכרון עולמים בין
לוחמי גולני וצה"ל כולו," אמר.

הקרבות בהם השתתף יצחק ז"ל

חטיבת גולני ערב מלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973)
בחדשי תחורף ובחדשי הקיץ של שנת 1973 חמשיכו חיילי חטיבת גולני בשגרת אימונים ובמעילות מבצעיות. באפריל 1973 קיבל המודיעין הישראלי תרעות רבות על חיערכות הצבא המצרי למלחמה, שנועדה לפרוץ באמצע מאי 1973. גם הפעם העריכו ראש אמ"ן ועוזריו כי ה"סבירות למלחמה נמוכה". לעומתם העריך ראש המוסד, כי קיים חשש סביר למלחמה. שר חבטחון וחרמטכ"ל לא קיבלו את הערכת אמ"ן, וחודו לחתכונן למלחמה במסגרת "כוננות כחול-לבן". חיילי המערך הסדיר של צה"ל ובכללם לוחמי גולני נכנסו לכוננות וחללו במעולות שונות לחיזוק כושר הלחימה וחחגנה. בחדש אוגוסט 1973 בוטלה "כוננות כחול-לבן", הוחלט לקצר את משך השירות בצה"ל ובוצעו חילומים במטכ"ל ובסיקוד הבכיר. חטיבת גולני החלה בהכנות נמרצות לקראת כנס גדול בפארק הירקון בת"א, בו אמורים היו להשתתף כל יוצאי חטיבת גולני ב-25 שנות קיומה (1948-1973) כחטיבה סדירה ולוחמת. הכנס נקבע לחול המועד סוכות תשל"ד (10.10.73), והסמח"ט סא"ל רובקה אליעז ניצח בחדשים אוגוסט-ספטמבר 1973 על ההכנות לכנס.

שבת, יום הכיפורים תשל"ד (6 באוקטובר 1973)
בשבת יום הכיפורים תשל"ד, 6 באוקטובר 1973, היו רוב חיילי גולני בבתיהם במקומות מגוריהם. גדוד "ברק" בפיקוד סא"ל יעקב שחר היה בחופשה עד למועד הכנס הגדול בפארק הירקון לציון 25 שנים לחטיבת גולני. גדוד "הבוקעים הראשון" בפיקוד סא"ל יהודה פלד סיים תעסוקה מבצעית ברצועת עזה והיה ב"חופשה רגילה"; טירוני בסיס האימונים החטיבתי, שעסקו באותם ימים בארגון העצרת המתוכננת, יצאו לביתם לחופשת שבת. גם גדוד ביה"ס למ"כים של חטיבת גולני, גדוד "אריות הגולן" בפיקוד סא"ל דובי דדור, ולוחמי הסיירת, פלוגת ה"נמר המעופף" בפיקוד סרן שמריהו ויניק, שהו ביום הכיפורים, שבת 6 באוקטובר, בבתיהם. למעשה היו רק לוחמי גדוד "גדעון" בפיקוד סא"ל זאב אונגר בתעסוקה מבצעית, בכוננות גבוהה, בגיזרה הצפונית של ה"קו חסגול" ברמת-הגולן. ממוצב החרמון בצפון דרך מוצבי גזרת מסעדה (102, 104, 105), דרך מוצבי גזרת החדמונית (106, 107) ועד מוצבי גזרת קונייטרה (108, 109, 110).

היערכות כוחותינו ברמת-הגולן (6 באוקטובר 1973)
לוחמי גדוד "גדעון" לא עמדו לבדם במערכה בגיזרה הצפונית של רמת-הגולן בצהרי שבת ה-6 באוקטובר 1973, משפלצה בחפתה מוחלטת מלחמת יום הכיפורים. לצידם ב"קו הראשון" בקו המוצבים היו הטנקיסטים של גדוד "סער" של חטיבת השדיון "ברק" מפוזרים וצמודים - מחלקת טנקים ליד כל מוצב. מאחוריהם, ב"קו השני" של הגיזרה הצפונית, היו מלכזים שאר לוחמי החטיבה בריכזים גזריים ביעור מסעדה, ולא הרחק מהם באזור פתחת קונייטרה (חרמונית-נפת) חנו בריכזים גדודיים לוחמי חטיבת השדיון 7, בפיקוד אל"ם אביגדור ("יאנושי") בן-גל. בדרך כלל (החל משנת 1972) הייתה רמת-הגולן באחריותה של מפקדת מרחב הגולן (הטמ"ר "גולן") ממוצבי ח"קו חסגול" החזיקו כוחות של גדודי חי"ר מילואים, ורק בגלל המתרחשות הרבה, ריכזי הכוחות של הצבא הסורי ומצב הכוננות הגבוה, הוחלפו גדודי חי"ר מילואים אלו בספטמבר 1973 בגדודי חי"ר שדיונים גדודי "גדעון" של חטיבת גולני בגיזרה הצפונית, וגדוד נה"ל מוצב ממוצבי הגיזרה הדרומית. יחד עמם נפרסו בהתאמה גדוד חטנקים "סער" בגיזרה הצפונית, וגדוד הטנקים "סופה" בגיזרה הדרומית. מפקדת חטיבת "ברק", וכמוה גם מפקדות החטמ"ר ומפקדת האוגדה היו במחנות נפת.

יחסי הכוחות ברמת הגולן (6 באוקטובר 1973)

יחסי הכוחות בתחום סדרי הכוחות ביבשה בין כוחות פיקוד צפון וצבא סוריה בניירת רמת הגולן ב-6 באוקטובר 1973 היו כדלקמן:
לפיקוד צפון - אוגדה משוריית אחת הכוללת שתי חטיבות טנקים, חטיבת חי"ר אחת (חטיבת גולני) וגדוד סיור פיקודי. סך הכל 177 טנקים ו-44 קני ארטילריה (11 סוללות של תותחים מתנייעים). סך הכל הצבא הסורי מנה שתי דיביזיות משורייות (מס' 3 ומס' 1 להן 460 טנקים, לא כולל את "כוח רפעת אסד") ושלוש דיביזיות חי"ר (מס' 5, 7, 9) עם כ-900 טנקים בחטיבות שריון עצמאיות וגדודי טנקים בחטיבות החי"ר; כלומר: 10 חטיבות טנקים, שלוש חטיבות ממוכנות, 9 חטיבות חי"ר ו-7 גדודי קומנדו; סה"כ מנה הצבא הסורי, שנערך בין דמשק לקו החזית בבוקר ה-6 באוקטובר 1973, 1400 טנקים ו-930 קני ארטילריה, לא כולל מרגמות 120 מ"מ ועוד 36 סוללות טילי קרקע-אוויר. לנוכח המגמה ההתקפית של ההיערכות הסורית הוחלט ב-3 באוקטובר להעלות למרחב הגולן את כל חטיבת השריון הסדירה, חטיבה 7 ומספר סוללות ארטילריה עם צוערי ביה"ס לתותחנים.

שלב הבלימה בגיזרה הצפונית (6-7 באוקטובר 1973)

אלוף פיקוד הצפון, יצחק חופי, העריך, כי ה"מאמץ העיקרי" הסורי יהיה בגיזרת פתחת קונייטרה, ועל-כן השאיר את חטיבה 7 עם 105 טנקים מדגם צנטוריון כעתודה פיקודית בשלושה ריכוזים גדודיים סביב נמח. בגיזרה הצפונית, עליה הגנו לוחמי גדוד "גדעון", היו אפוא 137 טנקים (105 של חטיבה 7 ו-32 מחטיבת "ברק"), ואילו בגיזרה הדרומית, עליה הגנו לוחמי גדוד הנוח"ל המוצנח, היה גדוד טנקים מעורב, מסלוגות חטונקים של "סער" ו"סופה" של חטיבת "ברק", ולו 40 טנקים בלבד.

החתקפה הסורית במלחמת יום הכיפורים החלה בסמוך לשעה 14.00 בחפזה ארטילרית כבדה על כל המוצבים ובתקופת מטוסיים על מסקדות עורפיות ומחנות עורפיים. לאחר ריכוך אווירי וארטילרי ותחת חיפוי ארטילרי צמוד נעו צוותי הקרב של דיביזיות החי"ר לעבר העלת הנ"ט החפזה לאורך ה"קו הסגול" במטרה לכבוש את קו המוצבים ולהגיע בתוך שלוש ספרות לכביש האורך משעדה-קונייטרה-רפיד. בגיזרה הצפונית נכשלו הסורים במשימתם. לחותיהם חזרו אמנם מצפון לחרמונית ולבוקעתא, אך הם לא הצליחו לפתח מאחזי פלישה. הישגם היחיד עם מתיחת המלחמה היה ביבוש מוצב חרמון הישראלי.

מבצע "קיווח" – כיבוש מוצבי החרמון (21-22 באוקטובר 1973)
למרות כשלון ההתקפה ב־8 באוקטובר 1973 היה ברור למטכ"ל, לחפ"ק פיקוד צפון, למח"ט גולני, ללוחמיה ולמפקדיה, כי יש לעשות נסיון נוסף לכבוש שטח חיוני זה, שערכו הצבאי-אסטרטגי היה רב ביותר. לא בכדי כינו לוחמי חטיבת גולני את המוצב הישראלי הגדול בכתף החרמון "העיניים של המדינה". היו במוצב החרמון, הגדול והחשוב במוצבי צה"ל בחזית הצפון, מתקני התרעה, מתקני תצפית ומתקני בקרה משוכללים ביותר של חילות האוויר, הקשר והמודיעין. הפעולה לשחרור מוצב החרמון נדחתה מספר פעמים, עד שניתן היה לרכז כוחות מתאימים וסיוע אווירי וארטילרי. בימים 19 ו־20 באוקטובר 1973 היה חשש, כי לא יהיה אפשר לבצע את הפעולה בתוך שתי יממות כמתוכנן בשל מזג האוויר הגרוע. השמועות על הפסקת האש הכללית העומדת בפתח והידיעות כאילו 40 מאנשי המוצב עדיין נצורים בקומה והתחנתה וממשיכים בלחימה, הביאו את שר הבטחון משה דיין לכלל החלטה להורות למטכ"ל לבצע את הפעולה בלילה ה־21-22 באוקטובר 1973. בלילה שלפני הפעולה (ליל ה־20.10.73) כבר התמקמה תצפית מיוחדת סיוור נבחרת, ב"מצפה שלגים", והושלם תכנון המבצע והתיאום עם חיל-האוויר.

מבצע "קיווח" תוכנן כמבצע דריחטיבתי מתואם להתקפת-לילה, שיבוצע על-ידי חטיבת גולני וחטיבת הצנחנים (בפיקוד אל"מ חיים נאדל) בסיוע מאסיבי של חיל-האוויר ובסיוע ארטילרי צמוד. ראשונה הופעלה כבר בשעות אחר-צ (21.10.73) חטיבת הצנחנים, שחונתה במבצע מוסק במספר סבבים של מסוקים במרום החרמון בעודף הסורים, והחלה בכיבוש הדכס מצפון לדרום. סה"כ הונחתו כ־600 צנחנים (תחילה הגדוד של טא"ל חזי שלח ואח"כ הגדוד של טא"ל אלישע לשם), שכבשו במשך הלילה את כל יעדיהם מול התנגדות קלה יחסית והשלימו את ההשתלטות המלאה על "מוצב הפיתולים", "מוצב המצוק" ו"מוצב החרמון" השודי. בפעולה נהרגו שני צנחנים. בערב ה־21 באוקטובר 1973 הופעלה חטיבת גולני שוב בהתקפה ישירה בשני צירים, כוח רגלי וכוח ממונע, מאזור הכפר הדדזי מג'דל-שמס אל עבר מוצב כתף החרמון. הקרב היה ארוך ועקוב מדם, ונמשך בהפוגות קצרות כל אותו לילה. החיילים הסורים, שהיו מאומנים ומצוידים היטב, נערכו בעמדות שולטות, רובן ככולן מחוץ למוצב. חיילי גולני נלחמו חפעה בקרב על "העיניים של המדינה" בעקשנות מיוחדת במינה.

ג'בע, במובלעת הסורית, בה נפל יצחק מז בהתשה

שנן מחקיריבות השיחית עם הסורים כריסוסופ מולג. דנים שומע את הקולות, או הנראות שנים, בצלילה לא נשלמת, ללילה של או.

הלילה האחרון בהרסון דמה לקדמית. 'שנן מסופו של קיסנוני ברדכו לרמשה', דוח כמבצעים של הגדה. ציטונו, דקייפות צוטפה קל ניתוק הדרימה אותו. הדף של הרסון סורי, הדרי שלנו ספואים ונקיים, הדף שחוצה ותמינ' חוי בז, כמז החמישה.

וזמנה ישיבה חיונית כמפשיה נולתי במובלעת הסורית. נוס' עם למפקדיה. היה נהוג בגי'ם, המנוע שורה שנינו שחקים. כל פיתול דרך כוהי הענק מחד את תחשת העדנות. מרוח הלול וכמעט קינזי כבד הרוך, רשק רובצה מעבר לנבועה קטנה, קיסנוני נוח שם. סיל נהם של בלימת המנוע כמרוך, הגלגלים מועכים את הכוץ, דמה כי אנו מתמלטים בו. עוד שים יפנה המיחול מערכה, הר הדדוים חוסס את האפק, עשרות קילומטר רים מעיטנו, וכתווד מונחה המובלעת הסורית, שם דריו, עוד יום של תנשה כתרסון ובמובלעת אשר כסוריה. יום כיסוד ארוך, דומה שיחבר לפסח, רק שלא יהיו נפגעים.

הדרך מונה מערכה וישראל מונח לכל אורכה, רחוקה שם למסה. התחושה משתנה לה, הכיוון עם רוח וסעם של בית. השכיל מונה מורה. עורבים את הרסון הישראלי, רואים את הקולות, רבים נפלו, ועדיין רבים מצועים במיתוליים.

גולני של התשה. המח'ס מצוע, הסמ'ס איננו, גם המג'דים אינם. החלפתם את המפקדים. דנו מקסי המלונה ספיקרו ערב המלחמה ורצו או נמצעו. השלג לבן, רק כוה. הוא מתביא את הסלעים, את האמת, את המראות, ולא מקפיא את התחושות. המלחכות צרות עם נרגוד המנוע. צומת דוד, אום כונטה, צומת מצנ, המוצ צבא, כוורת של רכב, משרוינים, ואנשים, עוד רגע ג'בע ומפקדת החטיבה, והצענו.

מבצע שם עם התבריר במרדו של רם, מנו מקד החטיבה החרש. זמן רב שהגדר שלי כחימון הסורי ובמזב המיתוליים, כואכה שיא החימון. מתחבקים, מתעניינים.

הישיבה החלה. ישובים בדרך הצבאית, שיי של שולחנות וספסלי צבא. רם מוחל ומצני כוונת הסיוע לגודו, זאת כסרם אמרס הגרסי. אציל, קצין החלוקה נמלין, ממוני יותר, משתי דל - לא הכל בידו. החלון מאחורי הוליד קולותיהן של מסאי ות, וברקע ריע תולחי הרוכב, רעים מעמדה לעמדה.

הלילה ידו וסיים את חום המסעו, עדיין רוכבים במנוחה, ממתינים למסקי מרוץ של מחשבות משועשעות. האם זה המרוץ מנו ספקי הסיבה יחסית מרצו המיני, ר"ר איבשיץ דרש שאבר עם איציק אני שוקע, הספול בינומיוות מעיר אחי, הלפו אך שנית. מעו וישראל למצבי - הם מתעלמים.

נדרת אבו הבולת לצדנו. החלמתי לבטח את המוח, לברר פטר חישקרת. אך כחשים פחה אלו שרשיו הבגנים כנור, כנו אחת מסרנת צמחו כשרה שהמנה לא עמד, סתם כוץ. המוח הצי רשוק. איציק ללא חדה - כלומר מתח בן מבין. הרופאים סודים ומייבבים אותו. רשוק הדודד שלו, הרופא מנקס כי איציק אליו. כעום אפשר שזה תיביל עמדי, כרי שלא אשקע שוב, השר יודע. האיברים הבל כסור, רק תראש רשוק, והים וודס הם לעודך, או שו רק תחושה הרהב זאת - ביקשתי שתבשי חוק, הגב נח כשוליה דם רביקה. יוסטוכו מאוד נרעס, מיע, כדוגם. האם הוא יודע יותר על מצבי דרר איבשיץ מרבר סדר, כדוש, שחק נשמה, ותחשה לא נוח.

חלף נצח ועוד קצת. ריעס המסוק נשמע, כלאגן ההכנות גובה. נוטאים אותי כהדיות היסטורית. מה זה אומרו רוחמים האלווקה מעל איציק שבאלוקה התנתנה, ושבו ר"ר איבשיץ מבקס: רבר אליו. יש לי תשובה, היא קשה הקשבתי לר"ר איבשיץ שתידך את דומא המסוק, שאני מצוע קשה או אנוס. האם אניץ לבית'החולים כסרם ייגמר הדמו האלווקה מצומת בו. המסוק אוקי כוח לחינתה, המראה חדה, כברה כו. אוספים גובה, ארץ ללא אורות, חשק. אם אחיה, אפשר מאוד כי המח דמוק. החלמתי עם עצמי כי אם ארע לזהות הייסובים כשמתרר הם - סימן לספיות. הבל חשוק ועמק, צרימת מנוע השלון עם אייושת הרוכד המונוטונית. האזניים שורקות, הלכו גם הן. כולם עמלים שם בפנים. הרופא מולג בין המצועים, ולא ניתן לעשות הרבה בתנאים אלה. דומני כי עלי לזהות את סבריה או צמח. מהו התלמי? הלילה ארוך, אינני מזהה ולא כלום, גם המח חשוק.

נדרמתי או טיילתי כמחשבות. ריקנות עם מידלון. נעשה שקט יותר, הטיס ורדד מהירות, היכן אנו לעואולו אני שומע

את החיך שלי, מזהה את קייית'זיים, הבית, הלחכה של בני הויקוק רובצה לגלי הלבנות', חלק מהמוח עובר, התחושה מספפת. נראה כי המסוק עושה לי הקשה מעל לאשתי ובתי. לא התקשרתי הלילה ל'יקות', וזו כבר מלחמה ומצלצלת בן הכתם. נאחתיים מלמעט עלי המים, מלפת רמבים. נעים מריש את האלווקה. כולם אחרי תולית שם.

כחור המיון קורעים, חותמים הכל - מנעל ועד כל בגד ותחתון. ואני מצוע ראש, והם מרוטינה מובנה. והמחשבות מסולסלות וזיקי, בין סתחה למית קרוב, לבין מוח חווי ריסי לזו איליטי, ואם לא עשיתי, אני מרד הבצקת תגמור על המוח ושבו תולית מידלון. סוף.

מבסח לנחש עם עצמי את שהתרחס. איציק ישב לפני ומולי, החלון מאחור. פלומר הריסיים פגעו בראשי, ואלה ספיקפקו חדרו לצדי ראשו. למיכך כוודאות, עלי לחבין פי הם כבוה ועלוקי איציק ימת הלילה ואני מרתי.

ראשי קודה. מגלחים את שאריות סיער ראשי, ואוי בעט הגאוה השודרה שעוד נותרה מקפיבה אחי. לופת כעצמה את האח במקום.

מה אתה עושה? הרופא מלרשם מלעוצמה ושואל לסלומי, וכתוצפה אירה השבת: טוב מאוד, ומתי תצלמנו הממונה שם תורקת, ראש לימין, ראש לשמאל. למה מצלמים כל כך הרבה? מה ראו בצילומים הקודמים? היכן כל המצועים? אינך אציק?

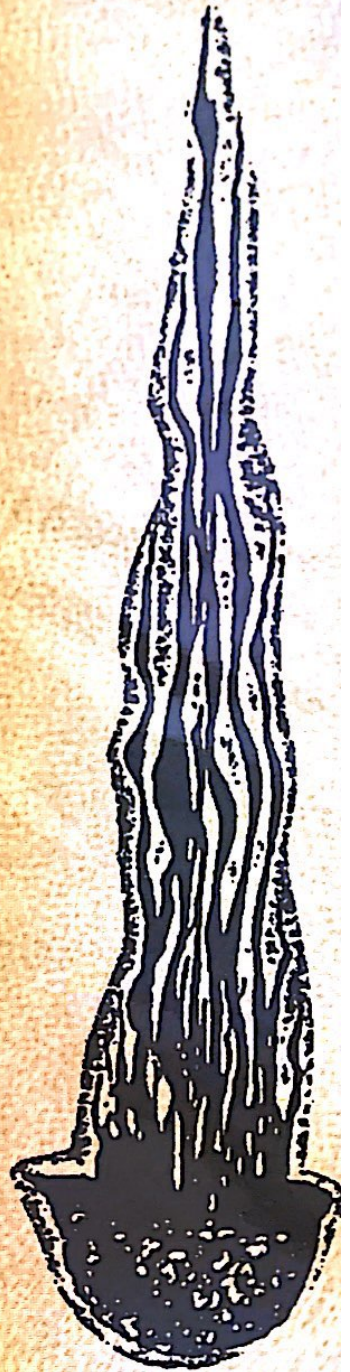
מלדיון אציק, יואם קצין הגנים יושב על ידי. גם אצלו הצילומים מונחים על הבטן, כיוודת עם חיוקה הרטנני. כרי לזה של אנשים אצים, והנה האכבה, אה, הסטוסקופ הקר נוגע בדי, הרופא כותן את הצילומים כול גניאון במסורת, סאילו ירה אבחה אינפליקטיבית.

22

שנה ולילה יארוד

"דם מעיר אותי. הפטישים חולמים בראש, העורף
 חם ורטוב, מבקש כי נישא את איציק יהדיו לבונקר.
 כולם מצועים. הוא מחרחר, רסיסים חדרו משני צידי ראשו,
 לא בהכרה. בבונקר התמוטטה. רופאים וחוגשים, חמולה
 של זעקות. היה נהגי רוכן מעלי. הוא פהלם ולא מאמון. על
 החלק האחורי של ראשי ממוצעה, דם רב, הוא לא על סף
 יודע לחבוש" על דקע שיחות השלום עם חסודים, נמר
 אלוף (מיל.) אילן בידן פמגיעתו בתקופת החתשה
 שואחרי מלתמת יום הלימודים

שוכן מתקיימות השיתות עם הסורים. כריסטופר מדלג דנים. שומע את הקולות, אך המראות שבים, כצלילה לא נשלטת, ללילה של או.

הלילה האחרון בהרמון רמה לקודמיו. "שוכן מטוסו של קיסניג'ד בררבו לדמשק", רוח כמבצעים של הגרוד. צפינו בו, ועייפות צופה של ניתוק הרדימה אותנו. תורף של הרמון סורי, הררי שלג קפואים ונקיים, הדרך מחורצת והגתיכ רווי בוז, כמו התחושה.

זומנה ישיבה חיונית במפקדת גולני כמובלעת הסורית. נטי עים למסקרה. חיה נדהג בג'ים, המנוע שורק, שנינו שותקים. כל פיתול דרך כוזה הענק מהרד את תחושת העידנות. מדרון תלול וכמעט קניוני בצד הדרך, רמשק רוכצת מעבר לנבעות קטנא, קיסניג'ד נחת סם. קול נהם של בלימת המנוע כמורד, הגלגלים מועכים את הבוז. רומה כי אנו מתפלסים בו. עוד טרם יפנה הפיתול מערבה, הר הדרווים תכס את האופק עשרות קילומטרים מעימנו, ותעוך מונחת המובלעת הסורית, שם הדיון. עוד יום של התשה כהרמון ובמובלעת אשר כסוריה. יום כיפור ארוך, דומה שיתחבר לפסח. רק שלא יהיו נפגעים.

הדרך פונה מערבה וישראל מונחת לכל אורכה, רחוקה שם למספה. התחושה משתנה לה, הכיוון עם ריח וטעם של בית. השביל פונה מזרחה. עוכרים את הרמון הישראלי, רואים את הקולות, רבים נפלו, ועדיין רבים פצועים בבתי החולים.

גולני של התשה. המח"ס פצוע, הסמח"ס איננו, גם המג"דים אינם. החלפנו את המפקדים. רוב מפקדי הפלוגה שפיקדו ערב המלחמה נהרגו או נפצעו. השלג לבן, נקי כוזה. הוא מחביא את הסלעים, את האמת, את המראות, ולא מקפיא את התחושות. המחשבות רצות עם גרגור המנוע. צומת חדר, אום כוסנה, צומת מעצ, המון צבא, כוורת של רכב, משוריינים, ואנשים, עוד רגע ג'בע, ומפקדת החטיבה, הגענו.

מפגש עם החברים במשרדו של רם, סגן מפקד החטיבה החדש. זמן רב שהגרוד שלי בהרמון הסורי ובמוצב הפיתולים, כואכה שיא הרמון. מתחבקים, מתעניינים.

הישיבה החלה. ישובים בדרך הצבאית, 'סי' של שולחנות וספסלי צבא. רם פותח ומציג כוונות הסיוע לגרוד, זאת בסרם אפרט הנדרש. איציק, קצין התחוקה ממולי, מבוגר יותר, משת"ל - לא הכל כידו. החלח מאחורי חוליה קולותיהן של משאית ות, וברקע רעש תותחי חרוכב, רצים מעמדה לעמדה.

שריקה חדה של פגז מתרחק, ולאחריו - זה ששריקתו לא נשמעה. הוא משוט אצלנו, ברעם אדיד... ורממה.

רם מעיר אותי. הפטישים תלמים בראש, העורף עם ורכוב, מבקש כי ניסא את איציק יחדיו לבונקר. כולם פצועים. הוא מתחרר, רסיסים חדרו משני צידי ראשו, לא בהכרה. כבונקר התמוטטתי. רופאים וחברשים, המלה של זקוקה. חיה נהגי רוכן מעלי. הוא בהלם ולא מאמין. כל החלק האחורי של ראשי מפוצץ לת. רם רב, הוא לא כל כך יודע להבוס.

הדמא נומר חבישה. כליל של אלונקות, מזרחים את כולם, המסק בדרך. ר"ר איכשיץ, רופא מילואים, גינקולוג מרדסטר לר, היכרנו זה מכבר. הוא רוכן על האינפוזיות, מנסה לשמור אותי. הסדרה ממלמל "אילוקיה, אילוקיה, אל תאבד את ההכי" רה. האינפוזיות רצות.

הלילה ירד וסיים את היחס המקוצר, עדיין רוכצים כמנחת, ממתנים. למסק, מירח של מחשבת משוגעות. האם, זה הסוף? סגן מפקד החטיבה יחסית מרדן הפינוי, ר"ר איכשיץ תורש שארבו עם איציק. אני שוקע. הטיפול באינפוזיות מעיה אותי, חלפנו. אך שניות. מעז ושואל למצבי - והם מתעלמים.

גדרות אבן הבזלת לצידנו. החלפתי לבחון את המות, לברר פשר תיפקדו. איך כותמים מתזו אלו שהניחו האבנים בגרר, כנו אותה בסורגות. אנתנו כשרה שהעונה לא עזבר, סתם בוז. המוח ודאי רפוק. איציק ללא הכרה - כלומר המוח כן מבין. הרופאים מחיים ומייצבים אותו. ושוב התרחרד שלו, והרופא מבקש כי אדבר אליו. בעצם אפשר שזה תרגיל עכורי, כדי שלא אשקע שוב, השד יודע. האיכרים והכל בסדר, רק הראש רפוק. חרם עם לעורף, או שזו רק התחושה ההוזה זאת - ביקשתי שיחבשו חזק, הגב נח כשלולית רם רביקה. יוסטוב מאוד נרעש, מוע, מרגש. האם הוא יודע יותר על מצבי? ר"ר איכשיץ מברר מהר, ברגש, שחקן נשמח, ותשובה לא נתת.

חלף. נצח ועוד קצת. רעש המסק נשמע, בלאגן ההכנות גובר. נושאים אותי בזחירות היסטורית. מה זה אומר? רותמים האלונקה מעל איציק שבאלונקה: ותחתונה, ושוב ר"ר איכשיץ מבקש: רבר אליה. יש לי תשובה, היא קשה. הקשבתי לדרך איכשיץ שתידרך את רופא המסק, שאני פצוע קשה או אנוש. האם אניע לבית החולים בסרם ייגמר הרם? האלונקה מוצפת בו. המסק אונק' כוח להינתק. המראה חדה, לברה כוזה אוספים גובה, ארץ ללא אורות, חושך. אם אחיה, אפשר מאוד כי המוח רפוק. החלפתי עם עצמי כי אם ארע לזהות היישובים בשמותי הם - סימן לשפיות. הכל חשוך ועמוק, צרימת מנוע הסילון עם איוושת הרוסור המזנוטונית, האזוניים שורקות, הלכו גם תן. כולם עמלים שם כשנים, הרופא מדלג בין הפצועים, ולא ניתן לעשות חרבה בתנאים אלה. דומני כי עלי לזהות את סבריה או צפת. מהו הנתיב? הלילה ארוך, אינני מוזה ולא כלום, הנה חשוך.

נרדמתי או טיילתי במחשבותי. ריקנות עם חידלון, ועשה שקט יותר, הטייס הוריד מהירות, היכן אנו לעזאזל? אני שומע

את החיך שלי, מוזה את קריית־חיים, הבית. הלהבה של בתי
הויקוס רוכצת לרגלי ה'לבניות'. חלק מהמות עובר, התחוסה
מספסת. נראה כי המסוק עושח לי הקפה מעל לאשתי ובתי. לא
התקשרתי הלילה ל'יקי', וזו כבר בתרדה, ומצלצלת מן הסתם.
נחתים כמעט על המים. מנחת רמכ"ם. נערים מריצים את
האלונקה. כולם אחוזי תוזית שם.

כחדר המיון קורעים, חותכים הכל - מגעל ועד כל בגד
ותחתון. ואני מצוע ראש, והם ברוסינה מובנת. והמחשבות
משוטטות חרף, בין שמחה לבית קרוב, לבין מוח רוזו הסיסי
פגז ארטיילרי, ואם לא עכשיו, אזי מחר הבצקת תגמור על המוח.
ושבו תחושת חידלון. סוף.

בנסה לנתח עם עצמי את שהתרחש. איציק ישב לפני ומולי,
החלון מאחור. כלומר הרסיסים פגעו בראשי, ואלה שסוקפקו
חררו ליצירי ראשו. לפיכך בוודאות, עלי להבין כי הם במוח
ועמוק. איציק ימת הלילה, ואני מרחף.

ראשי קירח. מגלחים את שאריות שיער ראשי, ואזי מעט
הבאזה השדודה שעוד נותרה מקפיצה אותי. לופת בעוצמה את
האח במקום.

מה אתה עושה הרופא מתרשם מהעוצמה ושואל לשלומי,
ובתצפה אצירה השבתי: טוב מאוד, ומתי תצלמו
המכונה שם חורקת, ראש לימין, ראש לשמאל. למה מצלמים
כל כך רבצה מה ראו בצילומים הקודמים היכן כל הפצועים
היכן איציק?

מסדרוך ארוך. יואב קצין האג"ם יושב על ידי. גם אצלו
הצילומים מונחים על הבטן, כילודת עם תינוקה הרנטגני. בלרי
לה של אנשים אצים, והנה האבחנה באה, הסטטוסקופ הקר נוגע
בידי, והרופא בוחן את הצילומים מול הניאון במסדרון, כאילו
יורה אבחנה אינסטינקטיבית.

אתה מקרה נרדולוגי, אומר ביוכש מטומסס, ועובר ליואב
הפצוע בגפיו. אמרו כי הנרדולוגי החזק והוא איננו. המוח
וחל אל הומן. ד"ר פישר עובר, חכה אישי, היה סמ"פ עת הייתי

מ"פ. עצר מבוהל, שלח חיך עוויתי. עוד כטרם שאל, ציוויתיו
להביא סיגריה רלוקה, ואת הנורו הזה - לגמור.

פישר מוחה על העישון אך עושה כדברי. הנורו מגיע. הם
תמיד דיקקים יותר, לא עבים כאורטופדים. מביט ברנטגנים,
הפך והופך, מחליף והופך התמונות. הנשמה בפליקפלאק. ואזי
שואל להדגשתי, ואנוכי נחמץ, תופס תחת, בסדר גמור, אבל...
הדיק והממושקף הזה מוציא חיך של אבחנה. נראה כי אין
רסיסים במוח וכל הרסיסים בקעו וריטשו הקופסה. ראש חזק של
גולני... אך בודק שוב. והתחושה צוללת ככל שתתארך הבריקה.
הפרפור של התקווה רוטט יותר, מעייף. אין רסיסים במוח. נקי.
לא קשה, לא אנוש. רסיסים רבים בקופסה.

אני ממריא שוב. השמחה נעצרת. בררישה לשלום. כל הפצר
עים. ושוב אין מענה. היכן הטלפון הקרוב? לאה, אשתי, עונה
בצד השני: "אתה קרוב?" אני בסדר, עברתי עם מסוק ב-8 הערב
מעל לבית... תרדך צבאי כזה. את לא נהגת. וכאה אלי, אני
מאה אחוז. ותקחי אותי הביתה. הם פצועים. ספק אם איציק
יחיה.

לילה ארוך, וברחתי משם. התרמון רחוק, ג'בע של פגז, אנוש,
קשה, חי מאוד, נשקתי ארוכות את בתי בשנתה, וחבוק עם
אשתי באשמורת של הבוקר.
בסוף השבוע שבתי. הדרך עולה לחרמון. חיה נוהג, שותק. גם
אנוכי מאיץ מחשבות. גם שותק.

פז יצחק ז"ל

תקנות שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו) תשי"ז-1956

הסמכה

בתוקף סמכויותי עפ"י תקנות 4 א' ר"ט (א) לתקנות שעת חירום (רישום ציוד וגיוסו), תשי"ז-1956 (להלן "התקנות"), הנני מסמיך בזה את:—

גולדברג יצחק	ר"ט"נ	238568/ק
שם	דרגה	מס' אישי
קצין אסנאות		
תפקיד		

- (א) להשתמש בסמכויותי ולמלא את תפקידי לפי תקנות 3 (א) עד (ד).
(א) 4 ר"ב. לתקנות.
(ב) להיות מפקד מוסמך לצרכי התקנות.

21.6.70

חתימה

תאריך

אלוף
פקודת מ.א.א. 82493/ק
תפקיד שם דרגה מס' אישי

פוקד

1085 טופס (2/67)

תעודת קצין

מסדר סיום מלחמת ששת הימים
קוניטרה 1967

"זְחֻק"

יפוי אקרוס אל קני זחוק,
הזאן קש - המאלת סמאלן וזחוק.
ותזחוק קרה בקורה.

קש - המאלת קר, מכר וערא,

זמה זח זחקה קרה?

קש - המאלת זמה... קר ערה...

וקראת את קני זחוק,

קש המאלת לא יא, חד-יא, קנחוק

אלוהיס הקיס אש זחוק קרית-אלא,

מאזמה הזיזה חורק, מפאלת קאק נאון

קרה אמרה, פל הזומא, זחוק קה,

מך לא מיא ואל זדה זחוקי קה קעניה.

האלוהיס אקרוס חורה, אהוקריס את קנו יחידו

זחוק מפס הוקריס אצמו וקעדו, מצו לבו,

מאמר אלוהיס קאה יזו אצור הקדמא

אל תקאה זך ואל תקעא לו מאמה.

זחוק קש קפי, מך יז מאמר אצור לא בקעה

לא מיא בקדני קסער, כי מא פן מנוע

קקדני תשצאות נקר, אקרתס מאניו

את קנו יחידו, אפי האי לא תער,

זמה זח זחקה קרה?

זחוק קש קפי, לא זחוק הקיא הקלוהיס קפני

זחוק יחידו, אלא לא יחער קפני.

דזירה
סמאלת

על הנגב יורד ליל הסתיו
ומצית כוכבים חרש חרש
עת הרוח עובר על הסף
עננים מהלכים על הדרך

כבר שנה, לא הרגשנו כמעט
איך עברו הזמנים בשדותינו
כבר שנה, ונותרנו מעט
מה רבים שאינם כבר ביננו

אך נזכור את כולם
את יפי הבלורית והטוהר
כי רעות שכזאת לעולם
לא תתן את ליבנו לשכוח
אהבה מקודשת בדם
את תשובי בינינו לפרוח

הרעות, נשאוך בלי מילים
אפורה, עקשנית ושותקת
מלילות האימה הגדולים
את נותרת אדירה ודולקת

הרעות, כנערייך כולם
שוב בשמך נחייך ותלכה
כי רעים שנפלו על חרבם
את חייך הותירו לזכר.

ונזכור את כולם....

יִזְכֹּר

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בַּמָּאֲבָק עַל הַמְדִינָה בַדֶּרֶךְ
וְאֶת חֵילִי צָבָא-הַגָּנָה-לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר נָפְלוּ בַמְלַחְמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזֵרְעוֹ
וְיֵאָבֵל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים וְחֻמְדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הָרָצוֹן וּמְסִירוֹת הַנַּפֶּשׁ
אֲשֶׁר נִסְפוּ בַמַּעֲרָכוֹת הַכְּבִדוֹת.

יִהְיוּ גְבוּרֵי הַדְּרוֹר וְהַנְּצַחֵן
הַנְּאֻמָּנִים וְהָאֻמִּיצִים
חַתוּמֵי בִלְב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דוֹר.